

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 sierpnia 2022 r.,

sprawy **S. S.**

skazanego za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i in.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 11 stycznia 2022 r., sygn. akt II Ka [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w L.

z dnia 2 lutego 2021 r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł

1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2) obciążyć S. S. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 lutego 2021 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w L. uznał S. S. za winnego tego, że:

1. w dniu 11 lipca 2019 r. w m. S., powiat I., woj. [...] umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując po drodze publicznej relacji S. – Ł., w kierunku Ł., w obszarze zabudowanym samochodem osobowym marki B. o nr rej. [...], nie zachował należytej staranności i na łuku drogi w prawo potracił idące nieprawidłową stroną jezdni, w tym samym kierunku pieszą M. W. powodując u niej obrażenia

ciała w postaci stłuczenia uda lewej kończyny dolnej oraz pieszą B. S. powodując u niej obrażenia w postaci urazu wielonarządowego, urazu głowy z krwiakiem podpajęczynówkowym, złamaniem przedniej i bocznej ściany zatoki szczękowej, urazu klatki piersiowej ze złamaniem mostka, żeber 3,4,6 po stronie prawej, 6 po stronie lewej i stłuczenia płuc, wieloodłamowego złamania prawej łopatki, urazu kręgosłupa tj. złamania prawego wyrostka poprzecznego 7 kręgu szyjnego, złamania wyrostka kolczastego i prawego poprzecznego 4 kręgu piersiowego, złamania trójkolumnowego niestabilnego 5 kręgu piersiowego, złamania wyrostka poprzecznego 2 kręgu lędźwiowego i złamania blaszki granicznej kręgu 4 lędźwiowego, złamania lewej kości strzałkowej po czym potrącił prawidłowo poruszającego się prawą stroną jezdni rowerzystę nieletniego F. S. powodując u niego obrażenia ciała w postaci urazu wielonarządowego, urazu głowy ze stłuczeniem mózgu z krwiakiem podpajęczynówkowym, urazu klatki piersiowej ze stłuczeniem prawego obojczyka i prawej łopatki, niewydolności oddechowej, stłuczenia lewego uda i podudzia, które to obrażenia zarówno u F. S. jak i u B. S. stanowią ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, przy czym w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu znajdował się pod wpływem środka odurzającego w postaci alprazolamu w stężeniu nie mniejszym niż 126 mg/l, tj. przekraczającym wartości terapeutyczne, tj. przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.;

2. w miejscu i czasie jak opisano w pkt I posiadał wbrew przepisom ustawy środek odurzający w postaci marihuany o wadze netto 1,878 g netto, tj. o przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.;
3. od bliżej nieustalonego okresu czasu do dnia 12 lipca 2019 roku w m. U., powiat I., woj. [...] posiadał wbrew przepisom ustawy środek odurzający w postaci haszyszu o wadze 0,333 grama netto, tj. przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.;
4. od bliżej nieustalonego okresu czasu na początku lipca 2019 roku do dnia 11 lipca 2019 w U. oraz w S. posiadał uzyskane nielegalnie wbrew przepisom ustawy 10 tabletek środka psychotropowego o handlowej nazwie X.

zawierającego alprazolam, tj. substancję psychotropową z grupy IV-P, która może być uzyskana jedynie w celach medycznych na podstawie recepty określonej w art. 41 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, tj. przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. i skazał go za przestępstwo z pkt. I. tj. z art. 177 § 2 kk w zw. z art. 178 § 1 kk na karę 2 (dwóch) lat i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności; za przestępstwo z pkt. II tj. z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. na karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności; za przestępstwo z pkt. III tj. z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. na karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności; za przestępstwo z pkt. IV tj. z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. na karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności. Następnie w miejsce kar jednostkowych wymierzył mu karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, orzekł wobec S. S. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 10 (dziesięciu) lat oraz środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości oraz nawiązkę na rzecz pokrzywdzonych F. i B. S. po 2500 zł dla każdego.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją obrońca oskarżonego, zarzucając mu:

1. obrazę przepisów postępowania, mająca wpływ na treść wydanego orzeczenia, a to - art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 9 § 2 k.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 172 k.p.k.;
1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia i mający na niego istotny wpływ;
2. rażącą niewspółmierność orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 10 lat.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 11 lutego 2022 roku, sygn. akt II Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Wyrok Sądu II instancji został w całości zaskarżony przez obrońcę skazanego. Obrońca zarzucił mu mogące mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia rażące naruszenie przepisów postępowania, a to:

1. art. 457 § 3 k.p.k. i art. 9 § 2 k.k. w zw. z art. 167 k.p.k. - poprzez nierozpoznanie przez Sąd odwoławczy zgłoszonego w trakcie rozprawy apelacyjnej w dniu 29 grudnia 2021 roku wniosku obrońcy o dopuszczenie w trakcie postępowania odwoławczego dowodu z uzupełniającej opinii biegłych z Instytutu Genetyki Sądowej Sp. z o.o. w B., co do podnoszonej przez nich w opinii uzupełniającej z dnia 20 grudnia 2019 roku możliwości wystąpienia u oskarżonego stwierdzonego badaniem stężenia alprazolamu, także w sytuacji zażycia tego środka już po zaistnieniu zdarzenia drogowego, na co wskazywał oskarżony w złożonych wyjaśnieniach co wiązało się bezpośrednio z zarzutami podniesionymi w treści rozpoznawanej apelacji i skutkowało finalnie rażącym i istotnym ograniczeniem oskarżonemu prawa do obrony;
2. art. 452 § i 3 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1a k.p.k. - poprzez nieprzeprowadzenie w toku postępowania odwoławczego uzupełniającej opinii biegłych z Instytutu Genetyki Sądowej Sp. z o.o. w B., co do podnoszonej przez nich w opinii uzupełniającej z dnia 20 grudnia 2019 roku możliwości wystąpienia o oskarżonego stwierdzonego badaniem stężenia alprazolamu także w sytuacji zażycia tego środka już po zaistnieniu zdarzenia drogowego, na co wskazywał oskarżony w złożonych wyjaśnieniach, który to wniosek niesłusznie oddalony został uprzednio przez Sąd I. instancji, co było przedmiotem rozpoznawanych zarzutów apelacyjnych;
3. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 oraz art. 7 i 5 § 2 k.p.k. poprzez:
 - nierozważenie w stopniu dostatecznie wnikliwym zarzutów apelacji, skutkujące błędnym uznaniem, iż zachowanie oskarżonego wypełniło znamiona przestępstwa z art. 178 § 1 k.k., podczas gdy w żadnym razie nie można uznać, że postępowanie dowodowe wykazało w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, iż oskarżony przyjął X. w czasie poprzedzającym zdarzenie kierował samochodem będąc pod jego wpływem w stanie równoważnym stanowi nietrzeźwości;

- dowolne odniesienie się do zarzutów apelacji obrońcy, w tym w szczególności do kwestii:

1. zarzutu nieuwzględnienia przez Sąd I instancji znacznego przyczynienia się do zaistniałego zdarzenia przez pokrzywdzonych poruszających się pieszo drogą publiczną w sposób rażąco niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa o ruchu drogowym oraz wyrażenie w ślad za stanowiskiem Sądu *meriti* równie dowolnego i całkowicie pozbawionego oparcia dowodowego poglądu, iż do przedmiotowego wypadku doszłoby także w sytuacji, gdyby pokrzywdzeni pozostawali w innym miejscu prawidłowo poruszając się po drodze;
2. nie przyznania cech wiarygodności wyjaśnieniom złożonym przez oskarżonego odnośnie czasu przyjęcia X., pomimo, iż w zebranym materiale dowodowym brak jest obiektywnych podstaw do zanegowania ich prawdziwości zarówno w oparciu o opinię biegłych z Instytutu Genetyki Sądowej Sp. z o.o. w B., jak też w osobowych źródłach dowodowych;
3. nieuprawnione - sprzeczne z zasadą „*in dubio pro reo*” rozstrzygnięcie występujących w sprawie wątpliwości na niekorzyść oskarżonego bez podjęcia możliwych do wyjaśnienia wątpliwości czynności dowodowych i naruszenie tym samym obowiązującego także domniemania jego niewinności.

Podnosząc te zarzuty wnioskował o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania oraz o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

W odpowiedzi na kasację prokurator wnioskował o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna. Pozwoliło torozpoznać ją w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Ta ocena jest następstwem nierespektowania przez skarżącego tych przepisów karnej ustawy procesowej, które określają funkcję kasacji, jej przedmiot oraz jedynie dopuszczalne podstawy. Uszło uwadze autora kasacji, iż jest ona nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnego

orzeczenia sądu odwoławczego kończącego postępowanie, stąd nie inicjuje ona kolejnej kontroli instancyjnej, ani też tej już w sprawie przeprowadzonej nie powiela. Służy do wyeliminowania z obrotu prawnego tylko tych prawomocnych orzeczeń, które są dotknięte tak poważnymi uchybieniami, iż z tego względu nie powinni w nim funkcjonować w demokratycznym państwie. Stąd też, jej podstawą, obok uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k., może być tylko – równe im rangą - inne rażące naruszenie prawa, jeżeli mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Przy czym to skarżący ma wykazać zaistnienie wymaganych kumulatywnie obydwu cech podnoszonego w kasacji uchybienia. To jest to, iż jest ono rażące, a więc, rzucające się w oczy, jaskrawe, oczywiste, a równocześnie takie, iż mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Już tylko nawet pobieżna analiza opisu poszczególnych zarzutów kasacji dowodzi ich bezzasadności w tym aspekcie. Nadto dotychczasowe rozważania wskazują, że podstawą kasacji nie może być zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Tak wtedy, gdy jako taki jest wprost podniesiony, jak i wówczas, gdy dla obejścia tego ustawowego ograniczenia, przyjmuje błędną postać zarzutu obrazy prawa materialnego, czy procesowego

Żaden z podniesionych przez obrońcę skazanego w kasacji zarzutów tych wszystkich wymogów nie respektuje w stopniu, który pozwoliłby uznać ich zasadność.

W szczególności:

Obrońca skazanego kwestionuje w kasacji przede wszystkim sposób przeprowadzenia kontroli odwoławczej wyroku Sądu Rejonowego w związku z wniesioną przez niego apelacją. Równocześnie nadal podważa prawidłowość przyjętych przez Sąd *meriti* ustaleń faktycznych. Świadczą o tym wprost twierdzenia zawarte w uzasadnieniu skargi m.in. na stronach 6 (2 i 3 akapit), czy 8 (4 akapit), 9 (2 i 3 akapit). Tymczasem tym ocenom dotyczącym wadliwego przeprowadzenia kontroli odwoławczej przeczy treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Jego analiza dokonana w kontekście treści apelacji obrońcy oraz uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego (niewątpliwie rzetelnie i starannie sporządzonego) świadczy o tym, że brak jest podstaw do formułowania zarzutów co do tego, że Sąd Okręgowy przeprowadził kontrolę odwoławczą orzeczenia Sądu

Rejonowego w związku z wniesioną przez obrońcę apelacją w sposób rażąco uchybiający wskazanym w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. regułom tej kontroli, a uchybienie to mogło mieć rażący wpływ na treść wydanego przez ten Sąd orzeczenia. Samo zaś kwestionowanie w kasacji ustaleń faktycznych (i to tylko tak jak *in concreto*) jest z pewnością niedopuszczalne, Wyrażone niezadowolenie ze sposobu w jaki Sąd odwoławczy ocenił poszczególne zarzuty apelacji i fakt akceptowania przez ten Sąd przyjętej przez Sąd I instancji podstawy faktycznej wyroku tego Sądu nie wystarczają do tego, aby wykazać rażącą nierzetelność działań Sądu odwoławczego w toku dokonywanej kontroli odwoławczej. Dalej podnieść należy, iż pierwszy, drugi oraz w części trzeci zarzut kasacji można rozpoznać i oceniać łącznie. Odnoszą się one bowiem do - jak podał w kasacji obrońca - złożonego na rozprawie apelacyjnej w dniu 29 grudnia 2021 r. wniosku dowodowego. Jednakże lektura protokołu z tej rozprawy bynajmniej nie dowodzi tego, że obrońca faktycznie wówczas złożył odrębny wniosek dowodowy. Stwierdził bowiem jedynie (jak to wynika z protokołu rozprawy, o którego sprostowanie obrońca nie wystąpił), że „wnosi o rozważenie kwestii dopuszczenia uzupełniającej opinii przez biegłych w postępowaniu odwoławczym, który to wniosek nie był objęty apelacją” (k.820) przy czym ta jego wypowiedź (w ramach tzw. głosu stron) bezpośrednio została poprzedzona stwierdzeniem, że wnosi „jak w pisemnej apelacji”. Poparł zatem li tylko wniesioną apelację, w której jedynie podał, iż „uzasadnionym zdaniem skarżącego jest uzupełnienie przeprowadzonego postępowania dowodowego, przynajmniej w zakresie niezrealizowanych wniosków dowodowych oddalonych przez Sąd I instancji na rozprawie w dniu 21 stycznia 2021 r.” (k.770). Tym samym, z uwagi na formę, trudno potraktować przywołany fragment apelacji oraz przytoczone z rozprawy apelacyjnej stwierdzenie jako wniosek dowodowy, a raczej jako wniosek wynikający z postawionego sądowi I instancji zarzutu.

Kluczowe znaczenie dla wymienionych zarzutów ma jednak zbadanie, czy zaistniała potrzeba przeprowadzenia opinii uzupełniającej przez biegłych z Instytutu Genetyki Sądowej w B.. Odnosząc się do tej kwestii Sąd II instancji stwierdził, że brak takiej potrzeby wynika z jednoznacznego charakteru wniosków sformułowanych w dotychczas sporządzonych opiniach. Ich lektura prowadzi do

stwierdzenia, że są one jasne, kompletne oraz nie zachodzą sprzeczności między tymi opiniami, ani w ramach poszczególnych opinii. W związku ze zmianą wyjaśnień oskarżonego podczas postępowania przygotowawczego przeprowadzony został dowód z uzupełniającej opinii biegłych, którzy stwierdzili, że mało prawdopodobne jest zażycie środków odurzających przez oskarżonego po zdarzeniu, ale nie wykluczyli tego. Odnosząc się do tej części opinii Sąd II instancji słusznie podniósł (czego nie dostrzega skarżący), że biegli stwierdzili jedynie taką teoretyczną możliwość. Nie ulega więc wątpliwości, że Sąd Okręgowy rozważył te kwestie związane z (sygnalizowaną przez obrońcę) potrzebą dopuszczenia dowodu z uzupełniającej opinii. Trafnie też przy tym dostrzegając, że „następna opinia spowodowana była zmianą linii obrony oskarżonego dostosowaną do treści negatywnych wniosków z poprzedniej opinii”- co też pomija w swoich rozważaniach autor kasacji.

Dodać należy, że w związku z przywołaną treścią opinii nie doszło do powstania stanu określanego mianem niedających się usunąć wątpliwości, które należałoby tłumaczyć na korzyść oskarżonego. Kluczowe dla stwierdzenia tego, że owa teoretyczna możliwość, której biegli nie wykluczyli w badanej sprawie, nie miała realnego charakteru były bowiem zeznania świadków (Ł. P., czy czterech policjantów obecnych na miejscu zdarzenia). W pierwszej kolejności wskazany świadek, który był pasażerem prowadzonego przez oskarżonego pojazdu, w swoich zeznaniach zaprzeczył, aby oskarżony zażywał środki po zdarzeniu. Poza tym, za wykluczeniem tej teoretycznej możliwości stwierdzonej przez biegłych znaczenie miały zeznania tych świadków, którzy mieli możliwość zaobserwowania zachowania oskarżonego przed zdarzeniem i bezpośrednio po zdarzeniu. Zachowanie oskarżonego potwierdzało, że znajdował się w stanie odurzenia przed wypadkiem. Mając powyższe na uwadze, przypomnieć należy, że dla oceny stanu nietrzeźwości i stanu odurzenia sąd posługuje się opinią biegłych, ale może też oprzeć się na innych dowodach, z których wynika stan sprawcy w chwili czynu. W badanej sprawie sądy obu instancji nie dopuściły się żadnego uchybienia, a odmowa wiarygodności wyjaśnień oskarżonego co do zażywania przez niego X. po zdarzeniu była w pełni uzasadniona.

Odnosząc się do pozostałej części zarzutu 3 dotyczącego nieuwzględnienia przez sądy przyczynienia się pokrzywdzonych do wypadku, to przyznać należy rację, że również pokrzywdzeni naruszyli reguły ostrożności, gdyż poruszali się niewłaściwą stroną drogi. Dla stwierdzenia przyczynienia się nie wystarczy jednak stwierdzenie naruszenia reguły ostrożności, ale należy wykazać, że to zachowanie w realiach badanej sprawy miało wpływ na zaistniałe zdarzenie. Z ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd I instancji wynika, że zachowanie pokrzywdzonych nie miało takiego znaczenia. Gdyby oskarżony nie znajdował się w stanie odurzenia byłby w stanie odpowiednio zareagować na fakt poruszania się pokrzywdzonych niewłaściwą stroną drogi. Sąd stwierdził również, że nawet gdyby pokrzywdzeni poruszali się właściwą stroną drogi mogłoby dojść do wypadku z uwagi na stan, w jakim oskarżony prowadził pojazd. Dlatego również w tej części kasacji okazała się oczywiście bezzasadna.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[as]